

መሰጢ ሙዚቃ፡ አነቃቃሒ ሂፕ-ሆፕ፡ አብ Marbut Traditional Theme School ንዘሎ ዓቕምታት ጽሕፈትን ንባብን የሓይል

ሂፕ-ሆፕ ካብ ዚጅምር መበል 50 ዓመት ይብዓል ኣብ ዘለወሉ እዋን፡ ብዙሓት ተማሃሮ፡ ንዘመናዊ ሂፕ-ሆፕ ምስማዕ ባህ ይብሎም እኪ እንተኾነ፡ ብዘዕባ ታሪኽ ኣጀማምራኡ ግን እኹል ፍልጠት የብሎምን። Andre Mountain፡ ርእሰ-መምሃራን Marbut Traditional Theme School፡ ነዚ ነገር'ዚ ንኪልውጥን ኣብዚ መስርሕ'ዚ ድማ ንዓቕምታት ጽሕፈትን ንባብን ተማሃሮኡ ንኬሓይልን ይጽዕር።

ርእሰ-መምሃራን Mountainን ጉጅለኡን፡ ን*Hip Hop Literacy Laboratory* ብዓወት ከምዝምስረት ገይሮም፡ እዚ ድማ ኣብ [HipHopEX Laboratory](#) ናይ Harvard University ምርኩስ ብምግባር ዝተመስረተ እዩ። ኣብ ጽሕፈትን ንባብን ምርኩስ ንዝገበረ ንጥፈታት ኣተኩሮ ዚውሃቦ ትምህርቲ እዩ፤ እዚ ድማ ብስነ-ጽሑፍ ኣፍሪቃውያን-ኣሜሪካውያን ከምኡውን ኣብ ስነ-ጥበብ ምርኩስ ብምግባር ብዚውሃብ ትምህርቲ ጽልዎ ዘለዎ እዩ። እዞም ተማሃሮ፡ ኣብቲ ስነ-ጥበብ ሂፕ-ሆፕ ኪምህሮ ዚኸእል ፈጠራዊ ጽሕፈት፡ መጽናዕቲ መጽሓፍቲ ከምኡውን ካልእ ትምህርታዊ ዕድልታት ዝተዋሕጡ እዮም። እቲ ናይ መወዳእታ ሸቶ *Hip Hop Literacy Laboratory*፡ ስነ-ጥበብ ሂፕ-ሆፕ ኣብ ዝተፈለለዩ ትምህርታዊ መዋቕራት ንዘለዎ ዓቢ ዓቕሚ ክፍትሹሉን ክፍትንዎን ዘኸእሎም መድረኽ ንምፍቓትን ናይቲ ከባቢ ተማሃሮ ካልኣይ ደረጃን ምሃብ እዩ።

እዚ ላባራቶሪ'ዚ፡ ተማሃሮን መምሃራንን ናብ ሓደ ዜምጽእ ከምኡውን ኣብ ከም ዓቕምታት ጽሕፈትን ንባብን፡ ባህሊ ከተማን መንእሰያትን ማሕበራዊ ፍትሕን ኣብ ዝኣመሰለ ኣርእስታት ብዝያዳ መጽናዕቲ ዚግበረሉ ብሉጽ ቦታ እዩ። ከምቲ ርእሰ-መምሃራን Mountain ዝገለጸ፡ ዘተ ብምክያድ፡ ንዕኡ ዚምልከት ጽሑፍታት ብምንባብን ስነ-ጥበብ ብምድላውን፡ ኩሉ ሰብ፡ ካብ ምትሕብባርን ትምህርታዊ ተሞክሮን ኪርባሕ ይኸእል እዩ።

“ሂፕ-ሆፕ፡ ዘመናዊ ስነ-ግጥሚ፣ ስነ-ጽሑፍ ስለዝኾነ፡ ኣብቲ ንተማሃሮ ዘገድስ ነገራት ኣተኩርና ክንዓዪ ድሌት ኣሎና። ብዙሓት ካብዘም ተማሃሮና፡ ብባህሊ ሂፕ-ሆፕ ተሰሒቦምን ተመሲጦምን እዮም” ብምባል Mountain ተዛሪቡ። “ከም ቤት ትምህርቲ መጠን፡ ንጽምዶ ተማሃሮ ከምዚውስኽ እንገብረሉን ኣብ ካሪክሉም ንዘሎ ነገር ድማ እንድርዓሉን ዕድል ከምዝኾነ ንርኢ ኣሎና። ስለዚ፡ ንተማሃሮና ትርጉም ንዚህብ ነገራት ኣብ ካሪክሉም ክንካትት ኢና።”

እዚ ላባራቶሪ ከም ሓሳብ ዝተበገሰሉ ዕለት፡ ድሕሪ'ቲ ብሰንኪ ለበዳ ኮቪድ-16 ተዓዲሉ ዝነበረ ግዜ ተማሃሮ ናብ ትምህርቲ ኣብ ዝተመልሱሉ ዝሓለፈ ዓመት እዩ። ሰራሕተኛታት ቤት ትምህርቲ፡ ንፍቕሪ ንባብ ናይ ተማሃሮ ዳግማይ ዝሕደሱሉ ውጽኢታዊ ኣገባብ ኣናድዮም እዮም። እዚ ሓሳብ ላባራቶሪ፡ ንጽምዶ ተማሃሮ ከምዚውስኽ ዚገብር ተስፋ ዘለዎ ዕድል ከምዚኾነ ኣርእዩ እዩ። እዚ ዘይተሓለለኸ መሰረታዊ ሓሳብ ኣብ ግምት ብምእታው፡ ኣብ ኣገልግሎት ዘይወዓለ መምሃሪ ክፍለ፡ ንስነ-ጥበባዊታት ሂፕ-ሆፕ ክብሪ ብዝህብ ፖስተራትን ስራሓት ስነ-ጥበብን ብምስላም ናብ ሰሓቢ ቦታ ከምዝቕየር ተገይሩ እዩ።

“ነዚ መምሃሪ ክፍሊ ምስ እንርኢ፡ ንባህሊ ከተማ፡ ተሞክሮ ኣፍሪቃውያን-ኣሜሪካውያን ዚውክል ነገራት ኣብ ኩሉ ቦታታት ናይቲ ክፍሊ ትርኢ” ብምባል Mountain ተዛሪቡ። “ደቅና—ክፈጥርሉ፡ ጌጋታት ኪገብርሉ ዝኸእልሉ፡ ዝርርባትን ክትዓትን ዝገብርሉ ላባራቶሪ ክኸውን ድሌት ነይሩና። እዚ፡ ስሩዕ ትምህርቲ ኣይኮነን፣ ኣብዚ ልምዳዊ ቴማዊ ቤት ትምህርቲ፡ ኣዝዩ ዘይልምዳዊ ዝኾነ ነገር ዚካየድሉ እዩ።”

መምሃራን፡ ተማሃሮ ናብዚ ላባራቶሪ ንኪበጽሑ ምዝገባ ንዘካይድሉ ዕድል ንኸጥቀሙሉ የተባብዕዎም እዮም። ነዚ ትምህርቲ ባዕሎም ዚመርኹሉ ወይ ሓገዝ ናይ ካልእ መምህር ዚሓትሉ ዕድል ኣለዎም። ተሓጋጋዚ ማእከል ሚድያ፡ ተማሃሮ ኣብቲ ዘለዎም ጸገማት ጽሕፈትን ንባብን ንኪሕግዞም ኣብዚ ቦታ ዘሎ እዩ። ተማሃሮ፡ ብመገዲ'ዚ ተሞክሮ'ዚ፡ ብዛዕባ ታሪኽ ሂፕ-ሆፕ ዚምልከት ብሉጽ ፍልጠት ይረኽቡን ንስነ-ጥበባዊ ዓቕምታቶም ኣነጻጽሮም ይፈልጡን። ካብ ኣትላንታ ዝመጹ ኣዝዮም ፍሉጣት ስነ-ጥበቓታት ሂፕ-ሆፕ ንዝጸሓፍዎ ናይ ደርፊ ግጥሚ ንኸትንትኑ ድማ ዕድል ኣለዎም፣ ኣብቲ ቦታ ብዚካየዱ ደርፊ ሓፈሻዊ ዕድል ትምህርቲ ዚህብ እዩ።

“ስነ-ጥበቓታት ናይ ኣትላንታ፡ ብዛዕባ ሓቀኛ ማሕበራዊ ጉዳያት—ህይወት ናይቶም ኣብ ዋና ከተማ ኣትላንታ ዝዓበዩ መንእሰያት ይዘራረቡ ኣለዉ” ብምባል Mountain ተዛሪቡ። “ቦቶም ጀመርቲ ሂፕ-ሆፕ ኣብ Bronx ንዝተዳለዉ ስራሓት ክብሪ ምሃብ ጥራይ ዘይኮነስ፡ ኣትላንታ፡ ኣብ ባህሊ ሂፕ-ሆፕ ንዝገበረቶ ኣሰር ክብሪ ክንህብ ንደሊ ኢና።”

ተማሃሮ ሓምሻይ ፍክሊ ዝኾኑ London Christenን Jase Kurtzን፡ በቲ ኣብ *Hip Hop Literacy Laboratory* ዘሎ ቀረባት ሕጉሳት እዮም።

“ብዛዕባ ሂፕ-ሆፕ ዚምልከት ብዝያዳ ክንፈልጥ ስለዝገብር፡ በዚ ነገር'ዚ ሕጉስ እዩ። ሂፕ-ሆፕ እንታይ ማለት ምዃኑ መጽናዕቲ ምስእትገብሩ፡ እቲ ሓቀኛ ትርጉሙ ኣይሕብረኩምን እዩ” ብምባል London ይዛረብ። “ባዕልኹም ክትምሃርዎን ክትሙከርዎን ኣለኩም።”

“ብታሪኽ ጸለምቲ ደስ ይብላኒ፣ ንሂፕ-ሆፕ ዝጀምሩ ድማ ጸለምቲ ሰባት እዮም” ብምባል Jase ተዛሪቡ። “ስለዚ፡ ናብዚ ላባራቶሪ ምምጻእ ደስ ይብላኒ። ብዛዕባ ሂፕ-ሆፕ ክምሃር ከለኹ ድማ ደስ ይብላኒ። ብሓቂ ብሉጽ ነገር እዩ።”

እዚ ላባራቶሪ፡ ብመሰረት ርእሰ-መምሃራን Principal Mountain፡ ካልኣት ኣብያተ-ትምህርቲ፡ ንመሃዝነትን ትምህርትን ተማሃሮ ዜሓይል ፍሉይ ቦታታት ትምህርቲ ንኸዳልዎ ምትብባዕ ንኸግበረሉን ተባሂሉ ዚዓለመ እዩ።

“እቲ ሸቶ፡ ካልኣት ኣብያተ-ትምህርቲ፡ ብዛዕባ'ቲ ዘለዉን ካሪክሉምን ክትህብዎ ብዛዕባ እትኸእሉ ነገራትን ንኸሓስባ ምትብባዕ እዩ” ብምባል ተዛሪቡ። “ላባራቶሪ ሂፕ-ሆፕ እኪ እንተዘይኮነ፡ ተማሃሮ ኣብቲ ዝምሃርዎ ዓውድታት ዘለዎም ባህጊ ንኸዕሙቑ ዜነቓቕሑም እዩ።”